

**ПРАВИЛНИК
О ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКОЈ И МАТЕРИЈАЛНОЈ
ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „БУРА ЈАКШИЋ“ КРАГУЈЕВАЦ**

На основу члана 119.став. 1. тачка.1 Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, број 88/2017, 27/2019-др.закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021 и 92/2023) – у даљем тексту Закон, а у вези са члановима 80. и 83.-.86. Закона, Правилника о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада у установама образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, број 10/2024), члана 55. став 1. тачка 1) Статута Основне школе „Ђура Јакшић“ из Крагујевца (пречишћен текст) дел. бр. 245 од 26.02.2020.год. и изменама и допунама I дел. бр. 733 од 10.06.2022.год. и II дел. бр.189 од 27.02.2023.год., Школски одбор Основне школе „Ђура Јакшић“ Крагујевац, на седници одржаној 19.04.2024. године, доноси:

**ПРАВИЛНИК
О ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКОЈ И МАТЕРИЈАЛНОЈ
ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „ЂУРА ЈАКШИЋ“ КРАГУЈЕВАЦ**

Члан 1.

Овим Правилником (у даљем тексту Правилник) уређује се обавезе и одговорности ученика, васпитно-дисциплински поступак, васпитне и васпитно-дисциплинске мере, надлежност за изрицање мера, правна заштита ученика и материјална одговорност ученика у Основној школи “Ђура Јакшић” Крагујевац

Члан 2.

Уписом, односно преласком на школовање у ОШ „Ђура Јакшић” Крагујевац ученик преузима обавезе и одговорности, односно стиче одређена права, у току школовања у складу са Законом, подзаконским актима, овим Правилником и другим општим актима школе.

Члан 3.

Ученик може да одговара за повреду обавезе и повреду забаране која је у време извршења била утврђена Законом и овим Правилником.

ОБАВЕЗЕ УЧЕНИКА

Члан 4.

У остваривању права и обавеза ученик не сме да угрожава друге у остваривању њихових права.

Обавеза ученика су да:

- 1) редовно похађа наставу и извршава школске обавезе;
- 2) поштује правила понашања у школи, одлуке директора, наставника и органа школе;
- 3) ради на усвајању знања, вештина и ставова утврђених школским програмом, прати сопствени напредак и извештава о томе наставнике и родитеље, односно друге законске заступнике;

- 4) не омета извођење наставе и не напушта час без претходног одобрења наставника;
- 5) поштује личност других ученика, наставника и осталих запослених у школи;
- 6) чува имовину школе и чистоћу и естетски изглед школских просторија;
- 7) стара се о очувању животне средине и понаша у складу са правилима еколошке етике.

Члан 5.

Ученик има право на:

1. Квалитетан образовно-васпитни рад;
2. Уважавање личности;
3. Подршку за свестрани развој личности, за посебно исказане таленте и њихову афирмацију;
4. Заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;
5. Благовремену и потпуну информацију о питањима од значаја за његово школовање;
6. Информације о његовим правима и обавезама;

Ове информације одељењски старешина треба да презентује на начин разумљив ученицима укључујући и информацију и поступак у случају непоштовања обавеза као и санкције које закон и правилници предвиђају за њихово кршење.

Овде се пре свега мисли на минималне информације о правилима понашања, правилима оцењивања ученика, информацију о забрани дискриминације, насиља, информације о процењеним опасностима и понашањима којима се могу избећи опасности у школи, информација да ли родитељи партиципирају у трошковима и на који начин се одређује цена појединих трошкова.

7. учествовање у раду органа школе, у складу са овим и посебним законом;
8. слободу удруживања у различите групе, клубове и организовање ученичког парламента;
9. јавност и образложење оцене и подношење приговора на оцену и испит;
10. покретање иницијативе за преиспитивање одговорности учесника у образовно-васпитном процесу уколико поједина права ученика нису остварена;
11. заштиту и правично поступање установе према детету и ученику;
12. друга права у области образовања и васпитања, у складу са законом.

ВАСПИТНИ РАД СА УЧЕНИЦИМА

Члан 6.

Према ученику који врши повреду правила понашања у школи или не поштује одлуке директора и органа школе, неоправдано изостане са наставе пет часова, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права, као и у случају сумње да је починио тежу повреду обавезе ученика и повреду забране из чл. 110–112. Закона, школа уз учешће родитеља, односно другог законског заступника, појачава васпитни рад.

Васпитни рад из става 1. овог члана остварује се активностима: у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, психолога и посебних тимова. Када је неопходно, школа сарађује и са одговарајућим установама социјалне, односно

здравствене заштите, ради одређивања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања.

Одељењски старешина, заједно са стручним сарадницима, односно са тимом за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања или тимом за инклузивно образовање, сачињава план појачаног васпитног рада који траје најкраће до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

Одељењски старешина води посебну педагошку евиденцију о појачаном васпитном раду у коју се уносе подаци о: догађају, учесницима, временској динамици, предузетим активностима и мерама и оствареним резултатима тог рада.

Резултате појачаног васпитног рада, на основу извештаја одељенског старешине, стручних сарадника и тимова, директор, односно наставничко веће узима у обзир приликом изрицања васпитно - дисциплинске мере.

Са учеником који ван простора школе, односно другог простора у коме школа остварује образовно-васпитни рад, учини повреду забране из чл. 110–112. Закона, школа у складу са извештајем спољашње мреже заштите појачава васпитни рад, уз предузимање других активности у складу са прописима којима се уређују: критеријуми за препознавање облика дискриминације, поступање установе у случају сумње или утврђеног дискриминативног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности, као и протокола поступања у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

Са учеником који врши повреду правила понашања или се не придржава одлука директора или органа школе, неоправдано изостане са наставе пет часова, односно који својим понашањем угоржава друге у остваривању њихових права, школа ће уз учешће родитеља, односно другог законског заступника, појачати васпитни рад активностима: у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, психолога, посебних тимова, а када је то неопходно да сарађује са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите са циљем дефинисања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања.

Све мере за повреду обавезе, односно повреду забране прописане овим Правилником, могу да се изрекну ученику ако је Школа претходно предузела неопходне активности из става 1. овог члана.

У оквиру појачаног васпитног рада са ученицима реализује се и друштвено-корисни, односно хуманитарни рад.

Када предузете неопходне активности из става 1. овог члана доведу до позитивне промене понашања ученика, обуставиће се поступак против ученика, осим ако је учињеном повредом забране из чл. 8 –10. овог Правилника ученик озбиљно угрозио интегритет другог лица.

Васпитна и васпитно-дисциплинска мера предвиђена Правилником изриче се у школској години у којој је учињена повреда обавезе ученика.

Лакше повреде обавеза ученика и васпитне мере

Члан 7.

Ученик може да одговара за лакше повреде обавеза ученика утврђене овим Правилником:

Лакше повреде обавеза ученика су:

1. нередовно похађање наставе и других облика образовно-васпитног рада;
2. неоправдано кашњење на наставу и друге облике образовно-васпитног рада;
3. напуштање часа или другог облика образовно-васпитног рада без претходног одобрења наставника;
4. ометање рада у свом или другом одељењу;
5. коришћење мобилних телефона и других електронских уређаја у школи за време наставе без дозволе наставника;
6. учестало недоношење прибора за рад на часу (удбеници, свеске, оловке, лењири, блокови за ликовну културу, боје, атласи, карте, опреме за физичко...);
7. самовољно коришћење рачунара и самовољно прикључивање флеш и меморијских картица, УСБ уређаја, дискова и сл. у кабинету информатике без надзора и дозволе наставника;
8. непридржавање Кућног реда; правила понашања у школи, кодекса одевања и непоштовање одлука Министарства и других надлежних институција, као и надлежних органа школе;
9. самовољно напуштање школског дворишта за време великог и малих одмора и између часова;
10. необавештавање родитеља о резултатима учења и владања и непреношење порука директора, одељењског старешине, других наставника и стручних сарадника;
11. изазивање нереди у просторијама школе и школском дворишту које није имало последица по безбедност имовине и људи;
12. намерно оштећење школске зграде, просторија, инвентара, личних ствари и прибора других ученика и запослених у школи;
13. нарушавање естетског изгледа школе и школског дворишта (бацање отпадака, уништавање садница и зелених површина, писање и оштећење школског намештаја, писање и оштећење зидова у учионицама, свлачионицама, холовима, тоалетима и оштећења и исписивања фасаде школе);
14. изазивање нереди и мање штете у просторијама школе, школском дворишту, објектима ван школе (музеји, позориште, биоскоп, манастири, хотели итд) за време организоване посете ученика и/или током реализације екскурзија и наставе у природи;
15. конфликти који немају за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности ученика и одраслог;
16. недолично понашање према другим ученицима, наставницима, стручним сарадницима и другим запосленим у школи у учионици, за време испита, за време екскурзија, за време наставе у природи, посета културних, спортских и других манифестација;
17. одбијање примене мера заштите и безбедности ученика у школи, на екскурзији, школи у природи или ваннаставним активностима.

Члан 8.

Ученик одговара за лакшу повреду обавезе ученика која је у време извршења била прописана овим Правилником.

За лакшу повреду обавеза ученика могу се изрећи васпитне мере:

1. опомена
2. укор одељењског старешине
3. укор одељењског већа.

Васпитне мере опомену и укор одељењског старешине изриче одељењски старешина. Васпитна мера укор одељењског већа изриче се на основу изјашњавања наставника који остварују наставу у одељењу ученика на седници одељењског већа, већином гласова од укупног броја чланова већа.

Васпитне мере се изричу ученику без вођења дисциплинског поступка, у школској години у којој је учињена повреда обавезе.

Опомена је васпитна мера коју изриче одељењски старешина за лакше повреде обавеза ученика учињена први пут.

Опомена се изриче усмено непосредно или пред одељењском заједницом, а може се изрећи и у писменом облику у зависности од процене одељењског старешине при чему се узима у обзир целокупно понашање ученика пре и после чињења лакше повреде, као и учесталост чињења лакших повреда ученика. Писмена опомена се уноси у ђачку књижицу и дневник образовно-васпитног рада.

Укор одељењског старешине изриче одељењски старешина, за учињену лакшу повреду обавеза ученика утврђену овим Правилником. Приликом изрицања ове васпитне мере одељењски старешина посебно цени тежину лакше повреде обавеза, последице које је повреда изазвала или је могла да изазове, понашање ученика пре и после чињења повреде, учесталост чињења повреда, као и чињеницу да ли је ученику већ изречена васпитна мера - опомена итд.

Васпитна мера укор одељењског старешине се уписује у ђачку књижицу и дневник образовно-васпитног рада.

Укор одељењског већа изриче одељењско веће за лакшу повреду обавеза ученика.

Васпитна мера укор одељењског веће уписује се у ђачку књижицу и дневник образовно-васпитног рада.

Приликом изрицања васпитних мера због нередовног похађања наставе и других облика образовно-васпитног рада неопходна је поступност у изрицању.

Са учеником који учини лакшу повреду обавеза школа је дужна да појача васпитни рад активностима у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, стручног сарадника посебних тимова, да сарађује са установама социјалне и здравствене заштите, у циљу промене понашања ученика.

Члан 9.

Друштвено-користан рад се планира и реализује у оквиру појачаног васпитног рада ученика за учињену лакшу и тежу повреду обавеза ученика, као и повреда забране уређене законом којим се уређују основе система образовања и васпитања, а водећи рачуна о психофизичкој и здравственој способности, узрасту и достојанству ученика.

У ситуацији повреде забране или теже повреде обавеза ученика, када се израђује план појачаног васпитног рада за ученика, тим за заштиту у сарадњи са родитељима, одређује активности друштвено-корисног рада за ученика.

У ситуацијама лакше повреде обавеза ученика и првог нивоа вршњачког насиља када се планирају активности појачаног васпитног рада за ученика, одељењски старешина у сарадњи са родитељима одређује активности друштвено-корисног рада за ученика.

Родитељ је дужан да активно учествује у остваривању плана појачаног васпитног рада, као и реализацији друштвено-корисног рада.

Родитељ је одговоран ако ученик одбије да учествује у реализацији активности друштвено-корисног рада, у складу са законом.

Члан 10.

У оквиру појачаног васпитног рада за учињену лакшу повреду обавезе ученика, одељењски старешина, уз планирање појачаног васпитног рада и консултације са родитељем, односно другим законским заступником ученика бира од предвиђених активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада активност.

У оквиру појачаног васпитног рада за учињење лакше повреде обавезе ученика активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада могу бити:

Активност	Ко одређује	Ко прати	Учесталост	Временски период/ динамика	Трајање активности
<p>-Организовање хуманитарних акција за вулнерабилне/осетљиве групе (представа, концерата, манифестација, изложба, прикупљања прилога, играчака и донирање, хуманитарни базари, спортске манифестације и сл.);</p> <p>– Организирање хуманитарних акција за животиње (акције храњења и удомљавања напуштених животиња, прикупљање прилога, волонтирање у азилу за животиње, организовање манифестација, базара и сл.);</p> <p>– Посете установама социјалне и здравствене заштите и другим установама које се баве хуманитарним радом (домови за децу без родитељског старања, домови за стара лица, дневни боравци за децу са сметњама у развоју и инвалидитетом и сл.) у циљу реализације хуманитарних акција или друштвених активности;</p> <p>– Организовање еколошких акција, акција заштите животине средине и животиња, акција рециклаже у установи и</p>	<p>Одељењски старешина у сарадњи са родитељима, Тим за инклузију (за ученике који раде по ИОП-у)</p>	<p>Одељењски старешина, Психолог, Тим за инклузију (за ученике који раде по ИОП-у)</p>	<p>Једном недељно</p>	<p>Две недеље</p>	<p>30 минута</p>

<p>у сарадњи са локалном заједницом или релевентним институцијама, организацијама; обуке и предавања на тему екологије, заштите животне средине и примарне рециклаже ради подизања еколошке свести;</p> <p>– Уређење простора школе или у локалној заједници – паркова, спортских терена, дворишта школе (сађење дрвећа, цвећа, постављање кућица за птице у школском дворишту и градском парку и сл.);</p> <p>– Организовање тематских трибина, предавања, округлих столова, радионица на различите теме (превенције насиља, ментално здравље младих, здрави стилови живота, полно преносиве болести, психоактивне супстанце, заштита од нежељене трудноће, сексуално васпитање, пандемијске болести и значај хигијене и др.);</p> <p>– Активно укључивање ученика у ученичке организације и тимове (ученички парламент, вршњачки тим, тим за медијацију и сл.);</p> <p>– Формирање ученичких клубова који би се бавили волонтерским активностима у оквиру школе (међувршњачком подршком, књижевни клубови и др.);</p> <p>– Укључивање ученика у различите пројектне/истраживачке активности школе (припрема простора, материјала, промотивног материјала, реализација активности, презентација и сл.);</p> <p>– Укључивање ученика у организованим активностима школе – вршњачку подршку за</p>					
---	--	--	--	--	--

<p>учење, у оквиру додатне и допунске наставе, припреме за завршни испит, подршку ученицима у учењу, подршка и продуженом боравку (уколико постоји у школи);</p> <p>– Укључивање ученика у организацији и реализацији различитих активности школе у циљу превенције насиља и дискриминације (предавања, радионице, Форум театар, Жива библиотека и др.);</p> <p>– Креирање плана активности поводом обележавања значајних дана/датума током школске године (Међународни дан толеранције, Међународни дан заштите деце од насиља, Светски дан менталног здравља, Дечија недеља, Међународни дан деце, Међународни дан особа са инвалидитетом и сл.);</p> <p>– Укључивање ученика у рад ученичке задруге, уколико је установа основала исту и</p> <p>– Друге активности друштвено-корисног рада у смислу Правилника</p>					
---	--	--	--	--	--

ТЕЖЕ ПОВРЕДЕ ОБАВЕЗА УЧЕНИКА И ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКЕ МЕРЕ

Члан 11.

Теже повреде обавеза ученика прописане су Законом. За тежу повреду обавеза ученик одговара само ако је у време извршења обавеза била прописана Законом.

Теже повреде обавеза ученика су:

1. Уништење, оштећење, скривање, изношење, преправка или дописивање података у евиденцији коју води школа или друга организација, односно орган;
2. преправка или дописивање података у јавној исправи коју издаје школа или орган, односно исправи коју изда друга организација;

3. уништење или крађа имовине школе, дома ученика или друге организације или органа у чијем објекту остварује право на смештај, исхрану и васпитни рад, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог;
4. поседовање, подстрекавање, помагање, давање ученику и употреба алкохола, дувана, наркотичких средстава или психоактивне супстанце;
5. уношење у школу или другу организацију оружја, пиротехничког средства или другог предмета који може да угрози или повреди друго лице;
6. понашање ученика којим угрожава властиту безбедност или безбедност других ученика, наставника и запослених у школи, у школским и другим активностима које се остварују ван школе, а које школа организује и које доводи до њиховог физичког и психичког повређивања;
7. употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у сврхе којима се угрожавају права других или у сврхе преваре у поступку оцењивања;
8. неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештења родитеља, односно другог законског заступника од стране школе.
9. Учестало чињење лакших повреда обавеза у току школске године, под условом да су предузете неопходне мере ради корекције понашања ученика.

За теже повреде из тачке 9) овог члана обавезна је поступност у изрицању мера.

Члан 12.

За тежу повреду обавеза ученику се изриче васпитно-дисциплинска мера:

1. Укор директора;
2. Укор наставничког већа.

Васпитно-дисциплинска мера изриче се ученику у школској години у којој је учинио тежу повреду обавезе, по спроведеном васпитно-дисциплинском поступку у коме је утврђена одговорност ученика.

Ученику се смањује оцена из владања због изречене васпитно-дисциплинске мере. Ученику може да се смањи оцена из владања и због изречених васпитних мера, осим васпитне мере- опомена.

Ученику се за једну тежу повреду обавезе може изрећи само једна васпитно-дисциплинска мера.

Члан 13.

У оквиру појачаног васпитног рада за учињење теже повреде обавезе ученика активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада могу бити:

Активност	Ко одређује	Ко прати	Учесталост	Временски период/ динамика	Трајање

<p>-Организовање хуманитарних акција за вулнерабилне/осетљиве групе (представа, концерата, манифестација, изложба, прикупљања прилога, играчака и донирање, хуманитарни базари, спортске манифестације и сл.);</p> <p>– Организирање хуманитарних акција за животиње (акције храњења и удомљавања напуштених животиња, прикупљање прилога, волонтирање у азилу за животиње, организовање манифестација, базара и сл.);</p> <p>– Посете установама социјалне и здравствене заштите и другим установама које се баве хуманитарним радом (домови за децу без родитељског старања, домови за стара лица, дневни боравци за децу са сметњама у развоју и инвалидитетом и сл.) у циљу реализације хуманитарних акција или друштвених активности;</p> <p>– Организовање еколошких акција, акција заштите животине средине и животиња, акција рециклаже у установи и у сарадњи са локалном заједницом или релевантним институцијама, организацијама; обуке и предавања на тему екологије, заштите животне средине и примарне рециклаже ради подизања еколошке свести;</p> <p>– Уређење простора школе или у локалној заједници –</p>	<p>Тим за заштиту ДНЗЗ у сарадњи са родитељима</p>	<p>Одељењски старешина у сарадњи са Тимом за заштиту и Тимом за инклузију када је укључен</p>	<p>Три пута недељно</p>	<p>Три недеље</p>	<p>45 минута</p>
--	--	---	-------------------------	-------------------	------------------

паркова, спортских терена, дворишта школе (сађење дрвећа, цвећа, постављање кућица за птице у школском дворишту и градском парку и сл.);

– Организовање тематских трибина, предавања, округлих столова, радионица на различите теме (превенције насиља, ментално здравље младих, здрави стилови живота, полно преносиве болести, психоактивне супстанце, заштита од нежељене трудноће, сексуално васпитање, пандемијске болести и значај хигијене и др.);

– Активно укључивање ученика у ученичке организације и тимове (ученички парламент, вршњачки тим, тим за медијацију и сл.);

– Формирање ученичких клубова који би се бавили волонтерским активностима у оквиру школе (међувршњачком подршком, књижевни клубови и др.);

– Укључивање ученика у различите пројектне/истраживачке активности школе (припрема простора, материјала, промотивног материјала, реализација активности, презентација и сл.);

– Укључивање ученика у организованим активностима школе – вршњачку подршку за учење, у оквиру додатне и допунске наставе, припреме за завршни

<p>испит, подршку ученицима у учењу, подршка и продуженом боравку (уколико постоји у школи);</p> <p>– Укључивање ученика у организацији и реализацији различитих активности школе у циљу превенције насиља и дискриминације (предавања, радионице, Форум театар, Жива библиотека и др.);</p> <p>– Креирање плана активности поводом обележавања значајних дана/датума током школске године (Међународни дан толеранције, Међународни дан заштите деце од насиља, Светски дан менталног здравља, Дечија недеља, Међународни дан деце, Међународни дан особа са инвалидитетом и сл.);</p> <p>– Укључивање ученика у рад ученичке задруге, уколико је установа основала исту и</p> <p>– Друге активности друштвено-корисног рада у смислу Правилника</p>					
---	--	--	--	--	--

ПОВРЕДЕ ЗАБРАНЕ УЧЕНИКА

Члан 14.

У установи су забрањене дискриминација и дискриминаторско поступање, којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају.

Одељењски старешина на часу одељењског старешине треба да пружи ученицима основне информације о заштити од дискриминације која садржи: законска, подзаконска и општа акта која регулишу ову материју, дефиницију дискриминације, које васпитно - дисциплинске мере могу бити изречене ученику за кршење наведене забране, као и информације о начину пријављивања дискриминаторног понашања и активностима унапређења заштите од дискриминације.

Члан 15.

У школи је забрањено физичко, психичко (емоционално), социјално, сексуално, електронско и свако друго насиље, злостављање и занемаривање запосленог, детета, ученика, одраслог, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у школи.

Под насиљем и злостављањем се подразумева сваки облик једанпут учињеног, односно понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности детета, ученика и одраслог.

Занемаривање и немарно поступање представља пропуштање установе или запосленог да обезбеди услове за правилан развој ученика.

Школа је дужна да поднесе пријаву надлежном органу (Центру за социјални рад, МУП-у, здравственој установи) ако код ученика примети знаке насиља, злостављања или занемаривања.

Под физичким насиљем сматра се физичко кажњавање ученика или одраслог од стране запосленог, родитеља, односно другог законског заступника, или трећег лица у школи; свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања ученика, одраслог или запосленог; насилно понашање запосленог према ученику или одраслом, као и ученика и одраслог према другом ученику, одраслом или запосленом.

Под психичким насиљем сматра се понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства детета и ученика.

Под социјалним насиљем сматра се искључивање ученика и одраслог из групе вршњака и различитих облика активности школе.

Под сексуалним насиљем и злостављањем сматра се понашање којим се ученик сексуално узнемирава, наводи или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорастао или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Под електронским насиљем и злостављањем сматра се злоупотреба информационо-комуникационих технологија, која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, смс-ом, ммс-ом, путем веб сајта, четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и другим облицима дигиталне комуникације.

Школа је дужна да надлежном органу пријави сваки облик насиља, злостављања и занемаривања у установи почињен од стране родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица у школи.

Одељењски старешина на часу одељењског старешине треба да пружи ученицима основне информације о заштити од насиља која садржи: одредбе закона, подзаконских аката и протокола који садржи информације о забрани свих облика насилног понашања, схему поступања у случају насиља, информацију о начину пријављивања насиља, имена чланова Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, информацију да кршење забране може довести до изрицања васпитно-дисциплинских мера: укор директора или укор наставничког већа и премештај ученика од петог до осмог разреда у другу основну школу на основу одлуке наставничког већа, уз обавештење родитеља, односно другог законског заступника и сагласност школе у коју прелази и информације о предвиђеним активностима унапређења заштите од насиља у школској години.

Члан 16.

У школи је забрањено свако понашање детета/ученика према запосленом; детета/ученика према другом детету/ученику или одраслом, којим се вређа углед, част или достојанство.

Директор школе је дужан да одмах покрене васпитно-дисциплински поступак, а најкасније у року од два радна дана од дана сазнања, о чему одмах, а најкасније наредног радног дана, обавештава родитеља, односно другог законског заступника.

Члан 17.

За учињену повреду забрана из чл. 110-112. Закона и чл. 13-16. овог Правилника ученику се, по спроведеном васпитно-дисциплинском поступку и утврђивању његове одговорности, изриче васпитно-дисциплинска мера:

1. укор директора или укор наставничког већа;
2. премештај ученика од петог до осмог разреда у другу основну школу на основу одлуке наставничког већа, уз обавештење родитеља, односно другог законског заступника и сагласности школе у коју прелази.

Решење директора које је донето на основу одлуке Наставничког већа о премештају ученика од петог до осмог разреда у другу школу доставља се родитељу, односно другом законском заступнику. Достављање се врши у складу са одредбама Закона о општем управном поступку.

Обавештење о премештају у другу школу доставља се родитељу након што се добије писмена сагласност друге школе. Уз обавештење, школа доставља и писмену сагласност школе у коју се ученик премешта. Достављањем обавештења родитељу о премештају у другу школу ученик губи статус ученика у школи која му је изрекла меру премештаја у другу школу.

Када се ученику изрекне мера искључење из школе, школа је дужна да о томе обавести надлежни центар за социјални рад, како би предузели мере из своје надлежности.

Члан 18.

Школа, упоредо са појачаним васпитним радом одређује ученику и обавезу обављања друштвено-корисног, односно хуманитарног рада, који се одвија у просторијама Школе или ванпросторија Школе под надзором наставника, односно стручног сарадника, а у складу са одговарајућим подзаконским прописом.

Друштвено-користан, односно хуманитарни рад из става 1. овог члана, Школа одређује ученику у складу са тежином учињене повреде, водећи рачуна о психофизичкој и здравственој способности, узрасту и достојанству ученика, о чему је дужна да одмах обавести родитеља, односно другог законског заступника.

У ситуацији када се мера изриче ученику који наставу похађа по индивидуалном образовном плану узима се у обзир и мишљење представника Тима за инклузивно образовање.

Родитељ, односно други законски заступник обавезан је да, у складу са планом обављања друштвено-корисног, односно хуманитарног рада, активно учествује у остваривању тог плана.

Родитељ, односно други законски заступник је одговоран ако ученик одбије да остварује активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада.

За друштвено-користан, односно хуманитарни рад прописује се временски период/динамика, начин остваривања и лице које је задужено да прати и извештава о остваривању и ефектима активности.

Активност друштвено-корисног, односно хуманитарног рада се могу организовати и остаривати у групи, одељењу, разреду у оквиру школе, као и у другој установи, самостално или уз подршку вршњака, наставника и стручних сарадника.

Ангажовање ученика у друштвено-корисном, односно хуманитарном раду узима се у обзир код утврђивања закључне оцене из владања на крају првог и другог полугодишта.“

Члан 19.

У оквиру појачаног васпитног рада за повреде забране активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада могу бити:

Активност	Ко одређује	Ко прати	Учесталост	временски период/ динамика	Трајање активности
- Организовање хуманитарних акција за вулнерабилне/осетљиве групе (представа, концерата, манифестација, изложба, прикупљања прилога, играчака и донирање, хуманитарни базари, спортске манифестације и сл.); – Организовање хуманитарних акција за	Тим за заштиту ДНЗЗ у сарадњи са родитељима	Одељенски старешина у сарадњи са Тимом за заштиту и Тимом за инклузију када је укључен	Четири пута недељно	четири недеље	60 минута

животиње (акције храђења и удомљавања напуштених животиња, прикупљање прилога, волонтирање у азилу за животиње, организовање манифестација, базара и сл.);

– Посете установама социјалне и здравствене заштите и другим установама које се баве хуманитарним радом (домови за децу без родитељског старања, домови за стара лица, дневни боравци за децу са сметњама у развоју и инвалидитетом и сл.) у циљу реализације хуманитарних акција или друштвених активности;

– Организовање еколошких акција, акција заштите животине средине и животиња, акција рециклаже у установи и у сарадњи са локалном заједницом или релевентним институцијама, организацијама; обуке и предавања на тему екологије, заштите животне средине и примарне рециклаже ради подизања еколошке свести;

– Уређење простора школе или у локалној заједници – паркова, спортских терена, дворишта школе (сађење дрвећа, цвећа, постављање кућица за птице у школском дворишту и градском парку и сл.);

– Организовање тематских трибина, предавања, округлих столова, радионица на различите теме (превенције насиља, ментално здравље младих,

здрави стилови живота, полно преносиве болести, психоактивне супстанце, заштита од нежељене трудноће, сексуално васпитање, пандемијске болести и значај хигијене и др.);

– Активно укључивање ученика у ученичке организације и тимове (ученички парламент, вршњачки тим, тим за медијацију и сл.);

– Формирање ученичких клубова који би се бавили волонтерским активностима у оквиру школе (међувршњачком подршком, књижевни клубови и др.);

– Укључивање ученика у различите пројектне/истраживачке активности школе (припрема простора, материјала, промотивног материјала, реализација активности, презентација и сл.);

– Укључивање ученика у организованим активностима школе – вршњачку подршку за учење, у оквиру додатне и допунске наставе, припреме за завршни испит, подршку ученицима у учењу, подршка и продуженом боравку (уколико постоји у школи);

– Укључивање ученика у организацији и реализацији различитих активности школе у циљу превенције насиља и дискриминације (предавања, радионице, Форум театар, Жива библиотека и др.);

<p>– Креирање плана активности поводом обележавања значајних дана/датума током школске године (Међународни дан толеранције, Међународни дан заштите деце од насиља, Светски дан менталног здравља, Дечија недеља, Међународни дан деце, Међународни дан особа са инвалидитетом и сл.);</p> <p>– Укључивање ученика у рад ученичке задруге, уколико је установа основала исту и</p> <p>– Друге активности друштвено-корисног рада у смислу овог правилника</p>					
---	--	--	--	--	--

ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКИ ПОСТУПАК

Члан 20.

За учињену тежу повреду обавезе ученика директор закључком покреће васпитно-дисциплински поступак најкасније у року од пет радних дана од дана сазнања, а за учињену повреду забране из чл. 110–112. Закона закључком покреће поступак одмах, а најкасније у року од два радна дана од дана сазнања, о чему одмах, а најкасније наредног радног дана, обавештава родитеља, односно другог законског заступника.

Директор води поступак и окончава га решењем.

Васпитно-дисциплински поступак окончава се, након вођења појачаног васпитног рада са учеником, доношењем решења у року од 30 дана од дана покретања. Изузетно од става 3. овог члана, у случају учињене теже повреде обавеза ученика из члана 83. став 8. тач. 4) и 5) овог закона и повреде забране, васпитно-дисциплински поступак окончава се доношењем решења у року од 20 дана од дана покретања.

Закључак о покретању дисциплинског поступка садржи податке о ученику, опис теже повреде обавеза ученика, односно повреде забране, време, место и начин извршења повреде и доказе који указују на то да је тежа повреда обавеза ученика односно забране учињена.

Закључак о покретању дисциплинског поступка доставља се родитељу или законском заступнику ученика.

Удаљење ученика из непосредно образовно-васпитног рада

Члан 21.

У васпитно дисциплинском поступку који је покренут за тежу повреду обавезе ученика из члана 83. став 8. тач. 4) и 5) Закона и повреду забране, ученик може бити удаљен из непосредног образовно-васпитног рада који обухвата обавезну наставу и остале облике образовно-васпитног рада.

Ученик може бити удаљен из непосредног образовно-васпитног рада и осталих облика образовно-васпитног рада најкраће пет радних дана, а најдуже до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

Директор школе, након процене тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у складу са протоколом поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање и правилником о друштвено-корисном, односно хуманитарном раду, доноси решење о удаљењу ученика из става 1. овог члана.

Током удаљења ученика из става 1. овог члана ученик, родитељ, односно други законски заступник је дужан да се информисе о току наставног процеса и да садржаје програма наставе и учења прати уз употребу наставног материјала који је школа у обавези да достави ученику ради обезбеђивања континуитета у образовању.

Школа је дужна да о удаљењу ученика из става 1. овог члана обавести надлежни центар за социјални рад ради заједничког деловања у реализацији појачаног васпитног рада.

Пре доношења решења о удаљењу морају се утврдити све чињенице које су од значаја за одлучивање.

Члан 22.

Све радње у поступку утврђивања одговорности ученика су хитне.

Поступак за утврђивање чињеничког стања поводом повреде обавезе и повреде забране ученика спроводи одељењски старешина у сарадњи са предметним наставницима, стручним сарадницима школе, директором и Тимом за заштиту од дискриминације, насиља излостављања и занемаривања.

Члан 23.

Када ученик учини тежу повреду обавеза, односно повреду забране школа одмах о томе обавештава родитеља, односно другог законског заступника ученика и укључује га у поступак.

У васпитно-дисциплинском поступку ученик, уз обавезно присуство родитеља, односно другог законског заступника, као и сви остали учесници и сведоци, морају бити саслушани и дати писану изјаву.

Васпитно-дисциплинском поступку присуствује одељењски старешина и стручни сарадник школе.

Задатак директора је да прикупља доказе који могу бити од значаја за утврђивање свих чињеница пре доношења решења; да саслуша све учеснике поступка и сведоке; изврши увид у поједине списе, документе и предузме све неопходне радње које су од значаја за потпуно утврђивање чињеничког стања које претходи доношењу решења.

Директор писменим путем обавештава родитеља, односно другог законског заступника ученика о дану одржавања расправе, најкасније 3 дана пре дана одређеног за њено одржавање. Позив за расправу обавезно се доставља са повратницом или личним достављањем родитељу, односно другом законском заступнику, на основу које се недвосмислено може утврдити да ли је достављање извршено. Уз позив се обавезно доставља и закључак о покретању дисциплинског поступка.

У позиву за јавну расправу обавезно се наводи обавеза ученика да на расправи у присуству родитеља поред усмене обавезно да и писмену изјаву, у којој ће се изјаснити о повреди обавезе односно забране која је наведена у закључку о покретању дисциплинског поступка.

Уколико се родитељ, односно други законски заступник ученика, који је уредно обавештен, не одазове да присуствује васпитно-дисциплинском поступку, директор школе поставља одмах, а најкасније наредног радног дана психолога, односно педагога школе да у овом поступку заступа интересе ученика и о томе одмах обавештава Центар за социјални рад. Потребно је у позиву упозорити родитеља на могуће последице пропуштања доласка на расправу без оправданог разлога.

Уколико родитељ, односно други законски заступник ученика одбије да прими позив за јавну расправу, достављање ће се извршити у складу са одредбама Закона о општем управном поступку.

Саслушање ученика се врши појединачно, с тим што се на крају саслушања, уколико директор процени као целисходно може извршити суочавање. Родитељи који су присутни на расправи не могу постављати директно тј. непосредно питања ученику већ само преко директора школе који води поступак.

Приликом саслушања ученика секретар школе води записник. Писмене изјаве које ученици дају у току поступка морају обавезно да прочитају родитељи који и потписују да су сагласни, односно нису сагласни са изјавом. Заведене писмене изјаве ученика, сведока и

других учесника у поступку, као и други доказни материјал (увид у документацију и сл.) су саставни део записника са јавне расправе.

Приликом доношења одлуке о изрицању васпитно-дисциплинске мере, орган који одлучује о мери имаће у виду: тежину учињене повреде обавезе, односно забране и њене последице, степен одговорности ученика, околности под којима је повреда обавезе, односно забране учињена, раније понашање ученика, пре свега чињеницу да ли је ученику већ изречена васпитна или васпитно-дисциплинска мера, понашање после учињене повреде обавезе, односно повреде забране, узраст ученика и друге олакшавајуће и отежавајуће околности.

Некада је сасвим оправдано да се ученику изрекне и блажа васпитно-дисциплинска мера и то због:

1. Природе учињене повреде, олакшавајућих околности под којима је повреда учињена, а нарочито структуре личности ученика;
2. ако је процењено да би последице теже васпитно-дисциплинске мере тешко погодиле ученика или његову породицу;
3. ако је процењено да би се и изрицањем блаже васпитно-дисциплинске мере очигледно остварила сврха вођења васпитно-дисциплинског поступка.

У току васпитно-дисциплинског поступка закључак о покретању поступка се може проширити и на друге ученике. Једном покренут дисциплински поступак може се обуставити решењем директора када предузете активности доведу до позитивне промене понашања ученика, осим ако је учињеном повредом забране из чл. 110-112. Закона озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Уколико се у току трајања васпитно-дисциплинског поступка ученик испише из школе, школа је у обавези да у исписницу напомене да је против наведеног ученика покренут васпитно-дисциплински поступак.

Члан 24.

Васпитно-дисциплинска мера за тежу повреду обавезе, односно за повреду забране, може се изрећи уколико је школа претходно појачала васпитни рад са учеником активностима у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, психолога, посебних тимова, и када је неопходно сарадњом са установама социјалне и здравствене заштите у циљу промене понашања ученика.

Уколико школа није предузела ове активности, учиниће то пре изрицања васпитно-дисциплинске мере. Када предузете активности доведу до позитивне промене у понашању ученика поступак се обуставља, изузев када је ученик учинио повреду забране којом је озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Школа упоредо са изрицањем васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере одређује ученику и обавезу обављања друштвено-корисног рада који се одвија у просторијама школе или ван просторија школе под надзором наставника, односно стручног сарадника. Друштвено-користан, односно хуманитарни рад школа одређује у складу са тежином учињене повреде, водећи рачуна о психофичкој и здравственој способности, узрасту и достојанству ученика, о чему је дужна да одмах обавести родитеља, односно другог законског заступника. Друштвено-користан односно хуманитарни рад обавља се у складу са општим актом који доноси министар.

Члан 25.

Ако је ученик неоправдано изостао са наставе и других облика образовно-васпитног рада од 26 до 35 часова у току школске године, изрећи ће се васпитно дисциплинска мера – укор директора.

Ако је ученик неоправдано изостао са наставе и других облика образовно-васпитног више од 35 часова у току школске године, изрећи ће се васпитно дисциплинска мера–укор наставничког већа.

ПРАВНА ЗАШТИТА УЧЕНИКА

Члан 26.

Ученик, родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе жалбу Школском одбору на изречену васпитно-дисциплинску меру за извршену тежу повреду обавезе ученика или за повреду забране, у року од 8 дана од дана достављања решења о утврђеној одговорности и изреченој мери.

Школски одбор решава по жалби из става 1. овог члана у року од 15 дана од дана достављања жалбе од стране ученика, родитеља, односно другог законског заступника.

Жалба одлаже извршење решења директора.

Школски одбор може:

1. Одбацити решењем уколико је неблаговремена, недопуштена или је изјављена од неовлашћеног лица;
2. Одбити решењем уколико школски одбор утврди да је поступак правилно спроведен и да је решење засновано на закону, подзаконским актима и Правилнику, али је жалба неоснована;
3. Ако Школски одбор утврди да су у поступку одлучне чињенице погрешно и непотпуно утврђене, да су повређена правила поступка што је утицало на правилно решавање ствари, и да је изрека побијаног решења нејасна или у противречности са образложењем, решењем ће поништити решење донето у првостепеном поступку и вратити предмет директору на поновни поступак.

Против тог новог решења ученик, родитељ, односно други законски заступник има право на жалбу Школском одбору.

Против решења Школског одбора о изречној мери премештај ученика од петог до осмог разреда у другу школу родитељ, односно други законски заступник има право на судску заштиту у управном спору.

ЕВИДЕНЦИЈА О ИЗРЕЧЕНИМ ВАСПИТНИМ И ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКИМ МЕРАМА

Члан 27.

О изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама евиденцију води одељењски старешина, уз поштовање начела прописаних законом којим се уређује заштита података о личности.

Евидентирање друштвено-корисног, односно хуманитарног рада и извештавање о његовим ефектима

Члан 28.

Евиденцију о току спровођења активности води лице које је задужено за њено остваривање и праћење.

Лице које је за задужено за праћење активности подноси извештај о ефектима друштвено-корисног, односно хуманитарног рада органима школе зависно од тога која је васпитна или васпитно-дисциплинска мера изречена, и то за активности одређене уз:

- Васпитне мере опомена и укор одељењског старешине-извештава се одељењско веће,

- Васпитну меру укор одељењског већа- извештава се одељењско веће,
 - Васпитно-дисциплинску меру укор директора-извештава се директор школе,
 - Васпитно-дисциплинску меру укор наставничког већа-извештава се наставничко веће.
- Извештавање се врши у писменој форми у чијем се прилогу налази образац Евиденционог листа за праћење активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада ученика.

Члан 31.

Евиденциони лист за праћење активности друштвено корисног, односно хуманитарног рада ученика има следећи изглед.

<p align="center">Евиденциони лист за праћење активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада ученика</p> <p align="center">ИМЕ И ПРЕЗИМЕ УЧЕНИКА: РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:</p>				
<p align="center">Датум упућива ња на појачани васпитни рад</p>	<p align="center">Активност</p>	<p align="center">Трајање активности (од 30 до 60 минута)</p>	<p align="center">Учесталост</p>	<p align="center">Временски период/динам ика</p>
<p align="center">Упознат родитељ/законски заступник:</p>			<p align="center">Датум завршетка активности:</p>	
			<p align="center">Одељењски старешина/Тим за заштиту/Тим за инклузију/стручни сарадник:</p>	

МАТЕРИЈАЛНА ОДГОВОРНОСТ УЧЕНИКА

Члан 32.

Ученик, његов родитељ или други законски заступник одговара за материјалну штету коју ученик нанесе школи или другом правном или физичком лицу током школских и других активности које се остварују у и ван школе (нпр. Посете институцијама културе, спортске, културне и друге манифестације, екскурзије, настава у природи) намерно или крајњом непажњом, у складу са законом и овим правилником.

Поступак за утврђивање материјалне одговорности ученика покреће директор, води Комисија коју формира директор. Одељењски старешина је члан комисије.

За штету коју је проузроковало више ученика, одговорност је солидарна уколико није могуће утврдити степен одговорности сваког од ученика за насталу штету.

Директор, на основу предлога комисије, доноси решење о материјалној одговорности ученика, висини штете, начину надокнаде штете и року у коме ће штета бити надокнађена.

Висина штете се утврђује на основу књиговодствене вредности оштећене ствари, а ако то није могуће, штета се процењује уз помоћ стручњака или на основу тржишне вредности оштећене ствари.

Директор може донети одлуку о ослобађању ученика, његовог родитеља, односно другог законског заступника од материјалне одговорности за штету због тешке материјалне ситуације у којој ученик живи.

На решење директора о материјалној одговорности ученика, његов родитељ, односно други законски заступник може изјавити жалбу Школском одбору, у року од 15 дана од дана пријема решења.

Школски одбор доноси одлуку у року од 15 дана од дана пријема жалбе.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 33.

Уколико је ученик приликом извршења теже повреде обавезе или повреде забране прописано овим Правилником причинио и материјалну штету школи поступак за утврђивање одговорности ученика за учињену тежу повреду обавезе, односно повреду забране и поступак за утврђивање материјалне одговорности ученика биће обједињени.

Члан 34.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли школе.

Члан 35.

За све што није регулисано овим Правилником примењиваће се одредбе Закона о основама система образовања и васпитања, Закона о основном образовању и васпитању, Закона о општем управном поступку, Закона о облигационим односима и Статут школе.

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о васпитно-дисциплинској и материјалној одговорности ученика Основне школе “Ђура Јакшић” Крагујевац, број 1427 од 28.11.2018. године, са изменом дел. бр. 379 од 22.03.2019. год.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе, а примењује се од дана ступања на снагу.

Стефан Симовић

Правилник је заведен под деловодним бројем 580 од 19.04.2024. год. и објављен на огласној табли школе дана 19.04.2024. год. , а ступио је на снагу дана 27.04.2024. године.

Секретар Школе

Маријана Божовић